

| Aditi

seksualiteit en intimiteitszorg op maat

Seksualiteit en intimiteit bij ouderen

Vanuit het taboe naar kwaliteit van leven

Hoe zit dat met ouderen?

Hoe kijken jongere mensen naar ouderen?

Of welke stereotypen leven er zoal?

En dit kan ook nog...

Maar dit...

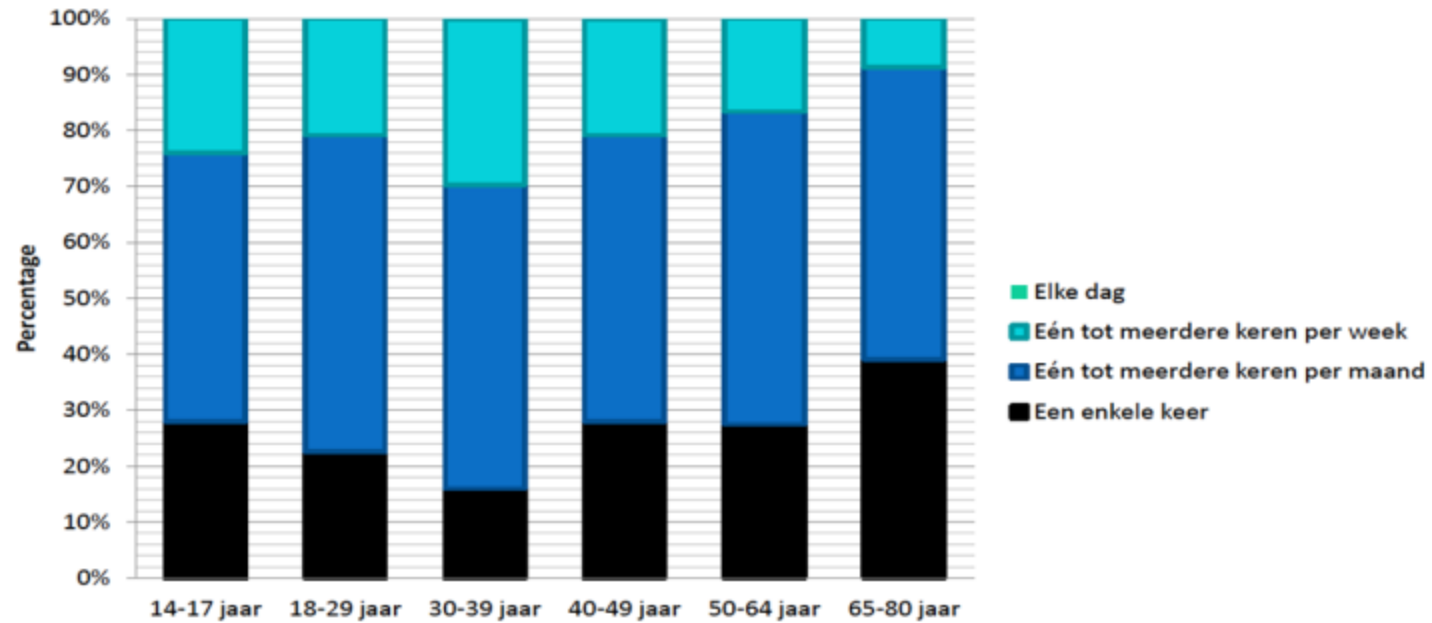

Marrie Bot (2004)

ieder zijn eigen referentiekader

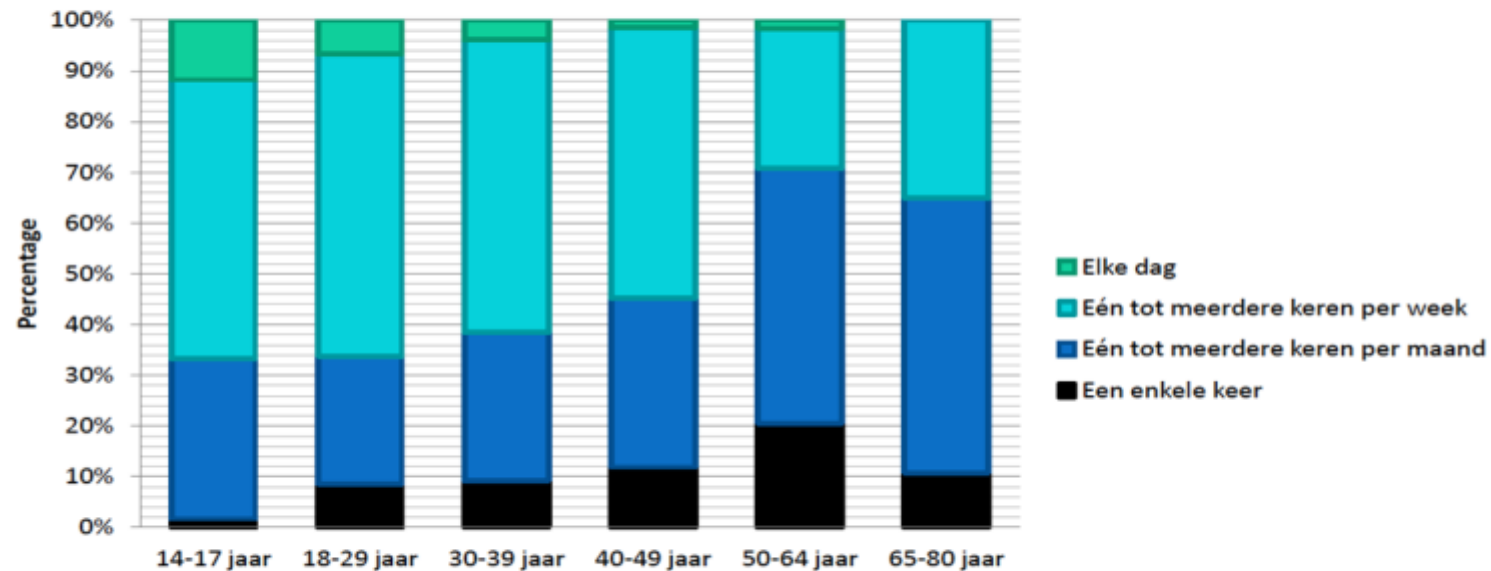
Frequentie masturbatie

Figuur 14: Frequentie van masturbatie (vrouwen) de voorbije zes maanden, bij vrouwen die de voorbije zes maanden minstens één keer gemasturbeerd hebben (N=419)

Sexpert (2013)

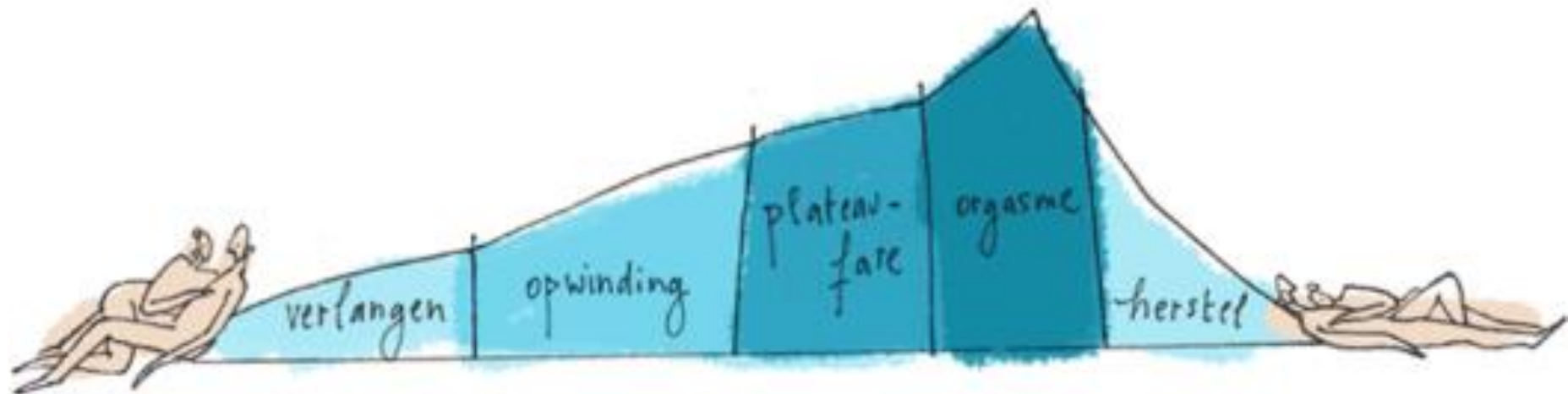
Frequentie masturbatie

Figuur 13: Frequentie van masturbatie (mannen) de voorbije zes maanden, bij mannen die de voorbije maanden minstens één keer gemasturbeerd hebben (N=641)

Sexpert (2013)

Seksuele responscyclus

Gijs, ea (2018)

Samenvattend

- Seksueel actief of niet: grote individuele verschillen
- > 70 jaar: geslachtsgemeenschap neemt af
- Andere gedragingen: zoals strelen, kussen, ...
- Seksuele interesse blijft bestaan
- Seksuele activiteit neemt verder af bij ouderen in WZC

Gott, Hinchliff (2003), Villar e.a. (2014), Taylor, Gosney (2011)

Mogelijke barrières

- Fysieke belemmeringen
- Ziekte en medicatie
- Relationele aspecten
- Sociale belemmeringen - privacy
- Familie
- kennis tekorten bij professionals
- ...

Mahieu en Gastmans (2015)

Visie

- Universele Seksuele en Reproductieve rechten van de mens (charter van WAS of I.P.P.F)
https://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual_health/sh_definitions/en/
- VN- verdrag inzake gelijke rechten voor personen met een beperking (2 juli 2009)
<https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

Seksuele rechten

Recht op seksualiteit betekent ...

1. vrijheid, eigen invulling geven aan, inspraak
2. Gelijkwaardigheid
3. Privacy
4. Informatie
5. toegankelijkheid van zorg
6. veiligheid (gezondheid/ voorkomen van misbruik)

Bespreekbaarheid seksualiteit in de praktijk

- **Wie:** cliënten verwachten dat hulpverleners aankaarten!
- **Waarom:**
‘het is een aspect van het algemeen welzijn van een persoon en voegt kwaliteit van leven toe waardoor het behoort tot het takenpakket van een hulpverlener om het thema bespreekbaar te maken’

Gott, Hinchliff (2003), Taylor, Gosney (2011)

Bespreekbaarheid seksualiteit in de praktijk

- **Hoe:**
 - Verschillende aanleidingen
 - Leg uit waarom
 - Vraag toestemming

Gott, Hinchliff (2003), Taylor, Gosney (2011)

Centrum voor advies, informatie en ondersteuning

- Doelgroep:
 - Voor personen met een beperking,
 - kwetsbare ouderen,
 - mensen met een psychische kwetsbaarheid
 - en netwerk
- Vlaanderen, Brussel
- Aditi WB (zusterorganisatie)
- Steun vanuit de Vlaamse Overheid, nauwe samenwerking met Sensoa

Missie

- Maatschappelijk debat
- Beleidsondersteuning
- Deskundigheidsbevordering
- Expertise ontwikkeling: RIS
- Consulten (individueel, met contactpersoon)

Macro

Maatschappelijke sensibilisering

- Samenleving - media
- Onderwijs
- Politiek

Meso

Professionaliteitsondersteuning

- Visie en beleidsondersteuning!
- Vorming

95% van de professionals is de afgelopen
3 md in contact gekomen met SGG

Van der Ploeg – Enzlin (2017)

- Mobiele outreach/teamondersteuning

Micro

Individuele ondersteuning

- + 800 vragen/jaar
(20% ouderensector)
- Advies en informatie
- Seksuele dienstverlening

Seksuele dienstverlening

Zorg of prostitutie?

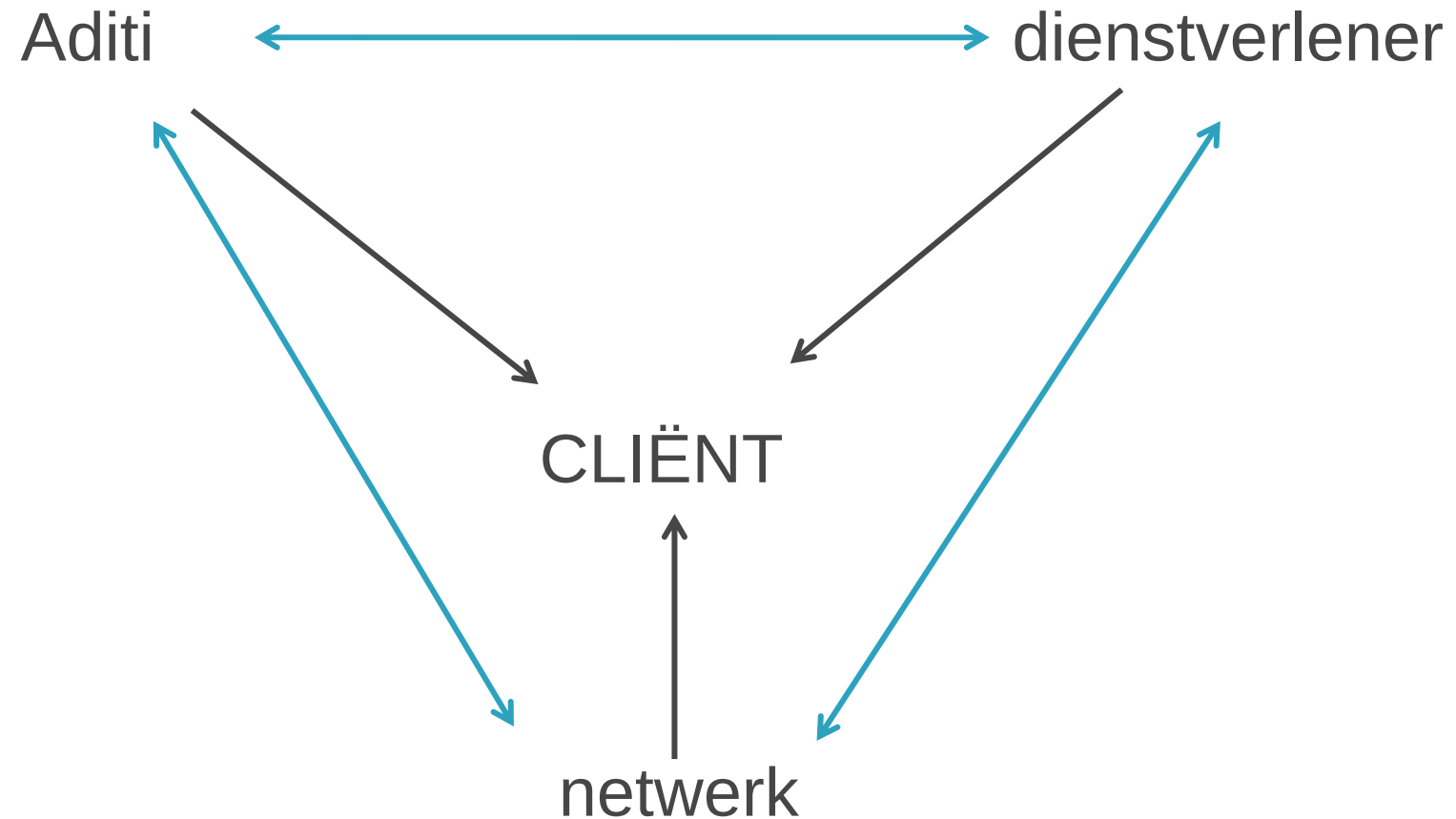
Seksuele dienstverlening

- Zorgmodel
- Vertrekkend vanuit een visie en gedragscode
- Aanbod vanuit vraag *en* vraagverduidelijking
- Ruim aanbod (aanleren, afbakenen, alternatieven, ontdekken, beleven)
- Netwerk = ondersteuning
Doel: welzijnsbevordering
- Blijvende vorming van dv

Sekswerk en wetgeving (52')

- Economisch model
- Persoonlijke overweging van de sekswerker
- Aanbod vanuit vraag
- Vraaggericht aanbod
- Netwerk: financieel
- Geen specifieke vorming

Van consult tot dienstverlening

Contactgegevens

info@aditivzw.be

0488 / 870 677

www.aditivzw.be

Bronnen

- Bot, M. (2004) *Timeless Love*. Rotterdam, Marrie Bot.
- Buysse, A., Enzlin, P., Lievens J., T'Sjoen, G., Van Houtte, M., Vermeersch, H. (2013). *Sexpert*. Seksuele gezondheid in Vlaanderen. Gent, Adademia Press.
- Gijs, L, Aerts, L., Dewitte, M., Enzlin, P., georgiadis, J., Kreukels, B., ... (2018). *Leerboek seksuologie*. Houten, Bohn Stafleu van Loghum.
- Gott, M., Hinchliff, S. (2003). How important is sex in later life? The views of older people. *Social Science & Medicine*, 56, 1617–1628.
- Mahieu, L., Gastmans, C. (2015). Older residents' perspectives on aged sexuality in institutionalized elderly care: A systematic literature review. *International Journal of Nursing Studies*, 52 (12), 1891-1905.
- Taylor, A., Gosney, M.(2011). Sexuality in older age: essential considerations for healthcare professionals. *Age and Ageing*, 40, 543–548.
- Villar, F., Celdran, M., Faba, J., Serrat, R. (2014). Staff attitudes towards sexual relationships among institutionalized people with dementia: does an extreme cautionary stance predominate? *International Psycogeriatrics*, 26 (3), 403-412.

Literatuur

- Frederix, N., Boerjan, S., Verelst, C. (2017). *Als Amor de draad kwijtraakt. Over intimiteit en seksualiteit bij personen met dementie*. Leuven, Acco.
- Messelis, E., Van Houdenhove, E., & Van Veldhoven, J. (2016). *Seksueel grensoverschrijdend gedrag in de zorg*. Brussel, Politeia.
- Swinnen, A. (2011). *Seksualiteit van ouderen. Een multidisciplinaire benadering*. Amsterdam, Amsterdam University Press.
- Van Assche, L. (2015). *Partnerrelatie, intimiteit en seksualiteit in de tweede levenshelft*. Antwerpen-Apeldoorn, Garant.